

Раціна Т.В., методист I категорії навчально-методичного відділу

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Упровадження науки і сучасних інформаційних технологій у найважливіші сфери життєдіяльності суспільства, глобалізація соціально-економічного розвитку сучасного соціуму актуалізують професійне і творче осмислення підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти України. В сучасних умовах існує потреба отримання вищої освіти дистанційно, що викликано необхідністю навчатися без відриву від виробництва, отримання освіти людьми з обмеженими можливостями та тими, що перебувають за кордоном. Таку можливість надає дистанційне навчання, яке здійснюється завдяки інформаційно-освітнім технологіям і системам комунікації. Використання інструментів та методів дистанційної освіти має значну кількість переваг, а саме: можливість віддаленого доступу до навчальних матеріалів, застосування гнучких графіків навчання, використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій, економія часу тощо. Дистанційне навчання є формою інноваційного менеджменту, що дозволяє більш ефективно здійснювати управління навчальним закладом та навчальним процесом.

Дистанційна форма навчання має ряд беззаперечних переваг. Зокрема, здобувач вищої освіти може навчатися у зручний для нього час, звичному оточенні та у відносно автономному темпі. Для успішного проведення дистанційного навчання використовується система MOODLE. Ця система призначена для організації навчання онлайн у мережевому середовищі з використанням технологій Інтернету. Система забезпечує різноманіття процедур навчання онлайн, комбінуванням яких може бути організоване ефективне навчання в навчальному закладі. Moodle надає можливість інсталяції освітніх ресурсів і забезпечує засобами доступу до ресурсів та управління ними; забезпечує комунікаційну взаємодію учасників освітнього процесу, що реалізовується у формі інтернет-конференцій, форумів, дискусій. У середовищі Moodle студенти отримують: 1) доступ до навчальних матеріалів (тексти лекцій, завдання до практичних/лабораторних та самостійних робіт; додаткові матеріали (книги, довідники, посібники, методичні розробки) та засобів для спілкування і тестування; 2) засоби для групової роботи (чат, семінар, вебінар); 3) можливість перегляду результатів проходження дистанційного курсу студентом; 4) можливість перегляд результатів проходження тесту; 5) можливість спілкування з викладачем через особисті повідомлення, форум, чат; 6) можливість завантаження файлів з виконаними завданнями; 7) можливість використання нагадувань про події у курсі. Викладачам надається можливість: 1) використання інструментів для розробки авторських дистанційних курсів; 2) розміщення навчальних матеріалів (тексти лекцій, завдання до практичних/лабораторних та самостійних робіт; додаткові матеріали (книги, довідники, посібники, методичні розробки) [2].

Також викладачі використовують інтернет - платформи Zoom та Microsoft Teams. Можливо, найкращий спосіб організації лекційних та практичних занять для викладання – це відеоконференція через Zoom. Саме Zoom розрахований на відеоконференції з активною участю всіх, хто залучається до такої конференції. Також саме Zoom вважається найбільш «трендовим» сервісом здійснення дистанційного навчання не лише в Україні, а і світі, наслідком чого є велика кількість відеоінструкцій щодо налаштування та роботи сервісу. Zoom дозволяє негайно або на запланований час створювати відеоконференції, в яких можуть брати участь студенти. Zoom забезпечує аудіо- та відеозв'язок, що інколи є критично важливим (особливо при проведенні

практичних занять якщо необхідно перевірити, чи самостійно студент відповідає на питання). Zoom також має текстовий чат та кнопку для учасників «Підняти руку», що може бути використано для перевірки присутності студентів в конференції. Організатор конференції може самостійно вмикати та вимикати мікрофони на веб-камери всіх присутніх. Бажано, щоб організатором конференції був викладач. У програмі Zoom також присутній текстовий чат, що дозволяє обмінюватись повідомленнями або копіювати частини тексту. Відеоконференції в Zoom можна запланувати на конкретну дату та час. У такому випадку можна завчасно розіслати запрошення на заняття і запустити вже готову конференцію [1].

Microsoft Teams - центр для командної роботи в Office 365. Вона стала найпопулярнішою платформою для спільної роботи. Це спрощений варіант систем управління навчанням, який інтегрує користувачів, вміст і засоби, необхідні команді для ефективнішої роботи. Система також дозволяє академічній групі зустрічатися, спілкуватися, працювати разом, створювати контент та обмінюватися файлами. Бажано обмежувати кількість учасників для того, щоб сторонні люди не заважали ефективно працювати учасникам групи. Має захищений доступ. До недоліків системи Microsoft Teams відносимо такі: потрібно додатково створювати пошту Microsoft; немає електронного журналу; потребує певних навичок у роботі.

Зазначені форми дистанційного навчання відкривають нові перспективи для розвитку самоосвіти здобувачів. Дистанційне навчання розглядається науковцями як форма організації освіти, коли здобувачі освіти віддалені від викладача у просторі і часі, але можуть підтримувати діалог за допомогою засобів комунікації. Надання доступу до навчальних матеріалів, рекомендацій щодо роботи з ними відбувається у зручному місці та у зручний час. Це дозволяє знизити кількість аудиторних занять у загальному навантаженні студента і звільнити час для більш активної самостійної роботи, забезпечити індивідуалізацію навчання. Така організація процесу навчання припускає дещо інший підхід до навчання, зокрема: самостійність пошуку, аналізу, систематизації та узагальнення інформації, самоорганізацію й самоконтроль.

Перелік посилань

1. Вишнівський В.В., Гніденко М.П., Гайдур Г.І., Ільїн О.О. / В.В Вишнівський., М.П. Гніденко, Г.І. Гайдур, О.О. Ільїн // Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів. Київ : ДУТ, 2014. 140 с.
2. Осадча К.П. Організаційні проблеми впровадження системи управління курсами у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій [Електронний ресурс] / К.П. Осадча, В.В. Осадчий. – Режим доступу : <http://2013.moodlemoot.in.ua/course/view?id=24&lang=ru>.